

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.1.2023
COM(2023) 35 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Revision af EU's bestøverinitiativ

En ny pagt for bestøvere

{SWD(2023) 18 final}

1. INDLEDNING

Faldet i forekomsten af vilde bestøvere og konsekvenserne heraf for fødevarerikigheden, menneskers sundhed og livskvalitet samt økosystemets funktion giver anledning til stor bekymring i hele samfundet. Det har også udløst opfordringer, navnlig fra forskere og civilsamfundet, til at sætte resolut ind over for årsagerne til dette fald. Et nyligt eksempel er det europæiske borgerinitiativ "Red bier og landmænd!"¹, der opfordrer til et mere bivenligt landbrug, og som blev fremlagt for Europa-Kommissionen i oktober 2022, efter at der var modtaget over en million støttetilkendegivelser fra EU-borgere.

Omkring fire ud af fem afgrødeplantearter og vilde blomsterplantearter i Europa er i det mindste delvist afhængige af at blive bestøvet af tusindvis insektarter. Denne ydelse skaber konkrete fordele for økonomien, og bestøvernes bidrag til EU's årlige landbrugsproduktion vurderes at have en værdi på mindst 5 mia. EUR². De væsentligste fordele ved bestøvernes bidrag kan slet ikke opgøres — eksempelvis deres bidrag til ernæringssikkerheden og sundheden eller til at opretholde økosystemets sundhed og modstandsdygtighed gennem bestøvning af vilde planter.

Men Europa og verden³ står imidlertid over for et dramatisk fald i forekomsten af vilde bestøvere. Ifølge den europæiske rødliste⁴ er bestandene af omkring én ud af tre bi-, sommerfugle og svirrefluearter faldende. Derudover er én ud af ti bi- og sommerfuglearter, og én ud af tre svirrefluearter, truet af udryddelse. Selv om disse tal allerede får alarmklokkerne til at ringe, kendes det fulde billede endnu ikke. Øget viden om status for bestøvere kan meget vel afsløre, at situationen er langt mere bekymrende⁵.

Tilbagegangen i antallet af bestøvere udgør en trussel for både menneskers trivsel og naturen. Tabet af bestøvere skader landbrugsproduktiviteten på sigt, en tendens der yderligere forværres af andre faktorer, navnlig den aktuelle geopolitiske situation med Ruslands angrebskrig mod Ukraine.

Der er gjort en indsats på globalt plan for at tackle biodiversitetskrisen på den 15. partskonference under FN's konvention om biologisk mangfoldighed (COP15) i december 2022. Denne globale indsats skal ledsages af ambitiøse foranstaltninger for at beskytte og genoprette biodiversiteten på EU-plan, hvoraf bestøvere er en integreret del.

I 2018 vedtog Kommissionen den første EU-ramme nogensinde, der har til formål at tackle tilbagegangen i antallet af vilde bestøvere — EU's bestøverinitiativ⁶. Initiativet udstak

¹ https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2019/000016_da. Europa-Kommissionen vil behandle det europæiske borgerinitiativ i en særlig meddelelse i 2023.

² Vysna, V., Maes, J., Petersen, J.E., La Notte, A., Vallecillo, S., Aizpurua, N., Ivits, E., Teller, A., Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA). Final report from phase II of the INCA project aiming to develop a pilot for an integrated system of ecosystem accounts for the EU. Statistical report. Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2021.

³ [IPBES \(2016\). Vurderingsrapport om bestøvere, bestøvning og fødevarerproduktion fra Den Mellemlandslige Videnspolitikplatform vedrørende Biodiversitet og Økosystemydelser.](#)

⁴ <https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>.

⁵ [Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager EU's bestøverinitiativ](#) (SWD(2018) 302, side 3).

⁶ [EU's bestøverinitiativ](#) (COM(2018) 395).

langsigtede mål for 2030 og skitserede en omfattende række tiltag, der skulle gennemføres på kort til mellemlang sigt. Det nyder kraftig støtte på tværs af interessentgrupper og har været genstand for stor offentlig interesse. Målene i initiativet er blevet væsentligt styrket gennem den europæiske grønne pagt.

EU's biodiversitetsstrategi for 2030⁷ har som overordnet ambition at vende tilbagegangen i antallet af bestøvere og tabet af biodiversitet inden 2030 som led i en række forpligtelser og mål med hensyn til genopretning af naturen i EU. Strategien omfattede også EU's biodiversitetsplatform, under hvilken en arbejdsgruppe til beskyttelse af bestøvere blev nedsat som den centrale platform for forvaltning af bestøverinitiativet. Andre initiativer inden for rammerne af den europæiske grønne pagt, såsom jord til bord-strategien, handlingsplanen for nulforurening, skovstrategien og strategien for tilpasning til klimaændringer⁸, er med til at bekæmpe truslerne mod bestøvere.

Nærværende meddelelse indeholder en revideret handlingsramme for EU's bestøverinitiativ, der tager udgangspunkt i omfattende høringer af interessenter og institutionel feedback⁹ fra Europa-Parlamentet, Rådet, Regionsudvalget og Den Europæiske Revisionsret. Den redegør for de tiltag, der skal træffes af EU og medlemsstaterne for at vende tilbagegangen i antallet af bestøvere inden 2030.

Revisionen følger op på overvågningen af fremskridtene for så vidt angår gennemførelsen af bestøverinitiativet, som Kommissionen iværksatte i 2021¹⁰. Revisionen viste, at selv om det fortsat er et gyldigt politisk redskab, er der stadig betydelige udfordringer forbundet med at standse og vende tilbagegangen i antallet af bestøvere. Navnlig skal der træffes yderligere foranstaltninger for effektivt at tackle årsagerne til tilbagegangen, understøttet af solide overvågnings- og forvaltningsmekanismer. Revisionen indeholdt en opfordring om, at initiativet skulle revideres for at nå de langsigtede mål.

Med revisionen følges der desuden op på Den Europæiske Revisionsrets særberetning¹¹ om EU's foranstaltninger til beskyttelse af vilde bestøvere. I denne beretning blev der identificeret mangler i centrale EU-politikker til håndtering af de vigtigste trusler mod vilde bestøvere, og det blev anbefalet, at Kommissionen vurderer behovet for at tilføje specifikke foranstaltninger til imødegåelse af trusler, der i øjeblikket ikke er omfattet af bestøverinitiativet. I beretningen blev der desuden peget på behovet for i højere grad at integrere foranstaltninger til beskyttelse af vilde bestøvere i EU's politikker for bevarelse af biodiversitet og landbrug og for at forbedre beskyttelsen af vilde bestøvere mod pesticider.

I juni 2022 fremlagde Kommissionen forslag til en forordning om naturgenopretning¹², som sigter mod at forankre ambitionerne i biodiversitetsstrategien i loven: det omfatter retligt bindende mål for EU's medlemsstater om at vende nedgangen i bestøverbestandene inden 2030 og opnå en stigning i bestandene af bestøvere derefter. Forordningen om naturgenopretning og det reviderede bestøverinitiativ går hånd i hånd: lovgivningsforslaget giver medlemsstaterne

⁷ [EU's biodiversitetsstrategi for 2030](#) (COM(2020) 380).

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/ip_21_6687.

⁹ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/policy_en.htm.

¹⁰ [Rapport om fremskridt med hensyn til gennemførelsen af EU's bestøverinitiativ](#) (COM(2021) 261 final).

¹¹ [Den Europæiske Revisionsrets særberetning 15/2020](#).

¹² [Forslag fra Europa-Kommissionen til forordning om naturgenopretning](#) (COM(2022) 304).

fleksibilitet til i deres nationale genopretningsplaner at træffe de mest effektive foranstaltninger med hensyn til at nå målet. Tiltagene i det reviderede initiativ, som omfatter en bred vifte af EU-politikker, har til formål at støtte og supplere de nødvendige nationale genopretningsforanstaltninger i den foreslåede forordning om naturgenopretning.

2. EU-INDSATS FOR AT VENDE TILBAGEGANGEN I ANTALLET AF BESTØVERE

EU's reviderede bestøverinitiativ fastsætter mål for 2030 og relevante tiltag fordelt på tre prioritetsområder:

- I: Større viden om tilbagegangen i antallet af bestøvere, årsagerne hertil og følgerne heraf
- II: Større viden om bestøverbevarelse og bekæmpelse af årsagerne til tilbagegangen i antallet af bestøvere
- III: Mobilisering af samfundet og styrket strategisk planlægning og samarbejde på alle niveauer

I de efterfølgende kapitler beskrives disse prioriteter og de relevante foranstaltninger nærmere. Tabellen i bilaget indeholder beskrivelser af alle foranstaltninger.

2.1. PRIORITET I: Større viden om tilbagegangen i antallet af bestøvere, årsagerne hertil og følgerne heraf

Indsatsen for at hjælpe bestøvere skal underbygges af solid videnskab. Siden 2018 er der gjort store fremskridt med at indsamle viden om bestøverbevarelse, der kan danne grundlag for at skride til handling, men der mangler fortsat betydelig viden. Der er behov for en yderligere indsats for at indføre et solidt overvågningssystem for bestøvere i hele EU, foretage kritiske vurderinger og geografiske analyser og fremme målrettede forsknings- og innovationsaktiviteter.

Indførelse af et omfattende overvågningssystem

For at gennemføre effektive bevarelses- og genopretningsforanstaltninger for bestøverbestande er det nødvendigt at kortlægge deres fordeling, status og udvikling i tilstrækkeligt nøjagtige geografiske og tidsmæssige detaljer. Dette kræver en solid overvågningsordning i hele EU, som tilvejebringer regelmæssige og hyppige oplysninger over en længere periode. Kommissionen og medlemsstaterne arbejder på en overvågningsmetode, der tager udgangspunkt i tekniske muligheder med henblik på at udforme en EU-ordning for overvågning af bestøvere (EU-PoMS)¹³. For at kunne foretage en nøje måling af udviklingen i forhold til antallet af bestøvere og diversiteten og foretage en pålidelig vurdering af de fremskridt, der gøres hen imod målet om at vende tilbagegangen i antallet af bestøvere, er det nødvendigt at overvåge et tilstrækkeligt antal områder. I henhold til den foreslåede forordning om naturgenopretning vil medlemsstaterne være forpligtet til at foretage en årlig overvågning af bestøverarterne efter en standardiseret overvågningsmetode.

Desuden bør de vigtigste trusler, der forårsager en tilbagegang i antallet af bestøvere, også overvåges. European Monitoring of Biodiversity in Agricultural Landscapes (EMBAL)-initiativet¹⁴, der indsamler oplysninger om bestøverlevesteder i landbrugsområder, og Insignia-

¹³ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122225>.

¹⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=25560696>.

projektet¹⁵, der har til formål at overvåge pesticider og andre forurenende stoffer ved at benytte honningbien som bioindikator, er effektive måder til afhjælpning af manglende viden vedrørende status for bestøverlevesteder og miljøforurening. Disse processer kræver systematisk gennemførelse på lang sigt. Etablering af en integreret ramme for overvågning af tilbagegangen i antallet af bestøvere, årsagerne hertil og konsekvenserne heraf ifølge DPSIR-interventionsmodellen (drivkraft, påvirkning, status, indvirkning og reaktion) giver mulighed for at spore resultater og konsekvenser af relevante politiske tiltag.

Støtte til forsknings- og vurderingsindsatsen

Der vil fortsat være behov for forsknings- og innovationsaktiviteter med henblik på at tilvejebringe viden, der kan danne grundlag for at skride til handling, baseret på systematisk indsamlede data og oplysninger, som er understøttet af EU's rammeprogram for forskning og innovation — Horisont Europa — samt en national forskningsindsats. Det er nødvendigt, at vi får en bedre forståelse for bestøverbestandenes taksonomi og funktionelle mangfoldighed og deres fordeling samt truslerne mod bestøvere og deres indbyrdes samspil. Sidstnævnte gælder navnlig for mindre velkendte trusler mod bestøvere (se Prioritet II).

Det vil også være nødvendigt at udvikle yderligere vurderingsværktøjer såsom rødlistevurderingen og kortlægning af centrale bestøverområder i hele EU for at muliggøre målrettede bevarelses- og genopretningsforanstaltninger.

Fremme af kapacitetsopbygning og videndeling

Overvågning og forskning er ressourcekrævende, og finansielle og menneskelige ressourcer skal anvendes på en omkostningseffektiv måde. Strategisk udvikling af forskningsinfrastrukturer, overvågningsværktøjer og ekspertise kan bidrage hertil. Det vil især være vigtigt at øge kapaciteten for både sagkundskabens videnskab og borgerdrevet videnskab til at varetage det taksonomiske arbejde ved at stille beskæftigelses- og uddannelsesmuligheder til rådighed.

Eksisterende onlineværktøjer såsom EU Pollinator Information Hive og Biodiversity Information System for Europe (BISE) bør udnyttes fuldt ud for at kunne dele overvågningsresultater og den viden, der er tilvejebragt gennem forskning og innovation. Dette kræver inddragelse på både EU-plan og nationalt plan med støtte fra Det Europæiske Miljøagentur. Videndeling, samt fri adgang til data, vil gøre de offentlige investeringer mere effektive og sikre gennemsigtighed i videnspolitik- og beslutningsprocesser.

2.2. PRIORITET II: Større viden om bestøverbevarelse og bekæmpelse af årsagerne til tilbagegangen i antallet af bestøvere

De største trusler mod vilde bestøvere omfatter ændringer i arealanvendelse (herunder urbanisering), intensiv landbrugsforvaltning (herunder anvendelse af pesticider), miljøforurening (herunder lysforurening), invasive fremmede arter og klimaforandringer. Der kan opstå andre trusler, som vil lægge ekstra pres på bestøvere. Nogle trusler, såsom intensiv landbrugsforvaltning og anvendelse af pesticider, er nemmere at forstå end andre. De relevantforanstaltninger til at begrænse deres konsekvenser er velkendte. Der er akut behov for mere udbredt anvendelse af disse foranstaltninger.

¹⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=36702461>.

Med hensyn til andre trusler såsom forurening med kemikalier, luftforurenende stoffer og tungmetaller er der ikke nok viden til at anslå omfanget og fordelingen af deres konsekvenser for bestøvere eller til at udforme en passende interventionsstrategi. Her er der behov for yderligere overvågning samt forsknings- og innovationsaktiviteter for at give mulighed for at reagere på tilbagegangen i antallet af bestøvere på et videnskabeligt grundlag.

Forbedret bevarelse af bestøverarter og -levesteder

Bestøverbestande er udsat for pres over for forskellige landskaber og arealanvendelser, som interagerer med hinanden, hvilket yderligere forstærker de skadelige virkninger. Derfor bør foranstaltninger til at begrænse disse konsekvenser ikke træffes isoleret men skal koordineres på tværs af sektorer og planlægges ordenligt for at sikre sammenhæng, synergier og omkostningseffektivitet.

Beskyttede områder og passende arealforvaltning udgør rygraden for bevarelse af den rige mangfoldighed af bestøverarter. På baggrund heraf bør strategiske, planlagte genopretningsaktiviteter anvendes til at sikre tilstrækkelige områder med velfungerende bestøverlevesteder af høj kvalitet. Planer for bevaring af arter¹⁶ er et vigtigt redskab til at koordinere en sådan strategisk tilgang, navnlig for de mest truede arter. De indeholder oplysninger om status, økologi, trusler og nuværende bevaringsforanstaltninger for de enkelte arter og en liste over vigtige tiltag, som skal forbedre deres bevaringsstatus på tværs af EU. Kommissionen er i færd med at udarbejde tre bevaringsplaner for visse grupper af truede bestøverarter. To af planerne vil omfatte landbrugs- og skovlandskaber i hele EU, og den tredje vil omfatte et specifikt geografiske område, De Kanariske Øer. Når de er afsluttet, bør deres vide udbredelse og gennemførelse sikres med støtte fra forskellige finansieringskilder, herunder LIFE-programmet.

Bestøverbevarelse bør integreres godt i forvaltningen af beskyttede områder, navnlig Natura 2000-nettet. Mange levestedstyper, der er omfattet af habitatdirektivet, er afgørende for bestøvere. At inddrage bestøvere som typiske arter i overvågningen og vurderingen af disse levesteders bevaringsstatus ville forenkle bestøverbevarelse i Natura 2000-forvaltningsplanerne.

Indførelsen af bestøverovervågning vil bidrage til bedre at kunne kortlægge sjældne og truede bestøverarter. Disse oplysninger bør anvendes til at finjustere bevarelses- og genopretningsindsatsen og til at udpege nye beskyttede områder i forbindelse med EU's mål om at opnå 30 % beskyttede områder inden 2030 i henhold til EU's biodiversitetsstrategi for 2030.

Arealanvendelse og ændringer i arealanvendelse såsom intensivering af landbrug og skovbrug, urbanisering og infrastrukturudvikling, kan have negative konsekvenser for bestøvere ved at reducere tilgængeligheden af bestøverlevesteder og forårsage yderligere fragmentering af levesteder. Der er behov for en integreret tilgang på tværs af naturlandskabet og kulturlandskabet for at gribe ind over for fragmentering af levestederne. Dette kan opnås gennem et strategisk planlagt net af levestedsområder, der tilsammen danner en forbundet infrastruktur på tværs af landskabet, der krydser biogeografiske og administrative regioner. Sådanne økologiske korridorer for bestøvere — som vi vælger at kalde "Buzz Lines" — vil gøre det muligt for arterne at flytte sig i deres søgen efter føde, ly og steder, hvor de kan yngle. Desuden vil disse

¹⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Action+plans>.

korridorer fungere som migrationsveje for arter, der er berørt af klimaændringer, og de vil dermed støtte tilpasningsindsatsen. Fysiske planlægningsprocesser på alle myndighedsniveauer er af afgørende betydning for en vellykket gennemførelse af Buzz Lines-nettet.

Tiltag for bestøvere på tværs af landskaber bør også støttes yderligere gennem EU-midler, navnlig EU's fælles landbrugspolitik, midler under samhørighedspolitikken og LIFE-programmet. Medlemsstaterne bør også kraftigt opfordre til og fremme grænseoverskridende samarbejde i denne henseende.

Genskabelse af bestøverlevesteder i landbrugsområder

Kendte årsager til dette pres er visse landbrugsforvaltningspraksisser såsom monokultur, omfattende brug af pesticider og intensiv jordbearbejdning, intensiv græsning eller slåning og eventuel overgødskning af græsarealer¹⁷, som fører til en tilbagegang i antallet af bestøvere i landbrugsområder. Mere udbredt anvendelse af bestøvervenlige landbrugsteknikker, navnlig agro-økologiske metoder, er afgørende for at vende denne udvikling.

Den fælles landbrugspolitik er et af de vigtigste instrumenter til støtte for en sådan omstilling gennem foranstaltninger som økologisk landbrug, bevarelse og udvikling af landskabet, skovlandbrug, reduceret brug af kemikalier og beskyttelse af bestøvervenlige planter på græsange og bræmmer. I 2023-27 vil den fælles landbrugspolitik være underlagt en ny grøn arkitektur med strammere basiskrav og nye bioordninger under den første søjle kombineret med foranstaltninger under anden søjle såsom miljø- og klimavenlige landbrugsforpligtelser. Indgreb, der er til gavn for bestøvere i landbrugsområder, bør planlægges på en strategisk og koordineret måde med udgangspunkt i de behov, der er identificeret på lokalt plan. Bestøvervenlige landskaber er biologisk mangfoldige og rige på forskelligartede landskabstræk og byder på tilstrækkelig mange sammenhængende levesteder af høj kvalitet¹⁸.

Inden for den fælles landbrugspolitik kan medlemsstaterne udforme strategiske indgreb, der bidrager til de specifikke økonomiske, miljømæssige og sociale mål. F.eks. kan resultatbaserede betalingsordninger gøre tilgangen mere effektiv og give landbrugerne større fleksibilitet og incitamenter til at anvende miljøvenlige metoder. Desuden opfordres medlemsstaterne til at mindske presset på landskabsniveau gennem kollektive ordninger, som tilskynder til samarbejde mellem landbrugere i den kollektive gennemførelse af miljø- og klimavenlige landbrugsforpligtelser.

De strategiske planer for den fælles landbrugspolitik, som medlemsstaterne har udarbejdet¹⁹, omfatter en række tiltag med stort potentiale for beskyttelse af bestøvere. F.eks. sigter flere planer mod at skabe foderområder for vilde bestøvere, f.eks. blomsterbræmmer, dyrkning af etårige nektarplanter eller andre egnede landskabstræk. Andre forpligtelser omhandler etablering af ikke-produktive områder på agerjord bl.a. med henblik på at forbedre status for bestøverne og øge fødemængden for bestøvende insekter. Planerne kan også sigte mod at erstatte kemiske

¹⁷ [Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager EU's bestøverinitiativ](#) (SWD(2018) 302 final).

¹⁸ [IPBES \(2016\). Assessment report by the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services on pollinators, pollination and food production.](#)

¹⁹ De strategiske planer under den fælles landbrugspolitik trådte i kraft den 1. januar 2023.

plantebeskyttelsesmidler med biologiske skadedyrsbekæmpelsesmetoder, hvilket bidrager væsentligt til beskyttelsen af bestøvere.

De risici, der er forbundet med agrokemiske produkter (navnlig pesticider og store mængder næringsstoffer), skal også mindskes. Dette kræver en fælles indsats og samarbejde mellem offentlige myndigheder og landbrugere. Driftskonsulenter, der er veluddannede inden for bevarelse af biodiversitet og bestøvere, samt demonstrations- og kommunikationsaktiviteter er de vigtigste elementer til at fremme en bedre anvendelse af målrettede foranstaltninger. Robuste indikatorer baseret på overvågningsmetoden for bestøvere i hele EU (jf. prioritet I) bør, så snart de foreligger, anvendes til at vurdere følgerne af indgreb. I henhold til den fælles landbrugspolitik kan der anvendes teknisk bistand på initiativ af medlemsstaterne — bl.a. finansieringskilder — anvendes til at støtte indførelsen af overvågningsordningen for bestøvere (EU-PoMS).

Afbødning af konsekvenserne for bestøvere af brugen af pesticider

Pesticider er fortsat en væsentlig årsag til tilbagegangen i antallet af bestøvere, og konsekvenserne af pesticider for bestøvere skal modvirkes med målrettede politikker og praksis. Som fastsat i EU's jord til bord-strategi og biodiversitetsstrategien forpligtede Kommissionen sig til at reducere risiciene ved og brugen af pesticider samt reducere brugen af farligere pesticider med 50 % inden 2030. Disse mål skal navnlig gennemføres ved den foreslåede forordning om bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler²⁰. Kommissionen vil også fortsætte arbejdet med at forbedre de indikatorer, der anvendes til reduktion af risici og anvendelse af plantebeskyttelsesmidler.

Som led i udkastet til forordningen om bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler foreslog Kommissionen også et forbud mod anvendelse af pesticider i følsomme områder. Disse omfatter områder, der er beskyttet med henblik på naturbevarelse, samt områder for bestøvere, der er truet af udryddelse. Europa-Parlamentet og Rådet som led i de interinstitutionelle forhandlinger i færd med at foretage en deltageret undersøgelse af, hvordan et sådan forbud kan indføres i praksis. Udkastet til forordningen om bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler indeholder også foranstaltninger for bredere anvendelse af integreret bekæmpelse af skadegørere. Herved fastsættes et hierarki af plantebeskyttelsesforanstaltninger med fokus på lavrisikoforanstaltninger, hvor kemiske pesticider kun anvendes som en sidste udvej.

Noget, som giver anledning til stigende bekymring, er medlemsstaternes udstedelse af nødgodkendelser af pesticider, der ikke længere er godkendt på EU-plan. Kommissionen vil fortsat overvåge situationen og give Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) mandat til at kontrollere, om der foreligger gyldige begrundelser for medlemsstaternes godkendelser. Dette har Kommissionen allerede gjort gentagne gange i forbindelse med nødgodkendelser til brug af visse neonicotinoider²¹. Desuden tager Kommissionen skridt til at

²⁰ [Europa-Kommissionens forslag til forordning om bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler \(COM\(2022\) 305\)](#).

²¹ https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/approval-active-substances/renewal-approval/neonicotinoids_en.

forbedre tilgængeligheden af lavrisikoalternativer til kemisk skadedyrsbekæmpelse, navnlig i forbindelse med biologiske løsninger såsom mikroorganismer²².

Kommissionen arbejder på at styrke vurderingen af de risici, som pesticider udgør for bestøvere. Dette omfatter en forbedring af risikovurderingen for bierne²³ for at mindske de uønskede virkninger af brugen af pesticider på honningbier og vilde biarter. Desuden er der et presserende behov for at fremskynde tilgængeligheden af testmetoder, der gør det muligt at bestemme toksiciteten af pesticider for vilde bestøvere. Det er også nødvendigt at sikre, at det ikke er muligt at anvende hjælpestoffer sammen med virksomme stoffer i plantebeskyttelsesmidler, når de anses for at have uacceptable virkninger på miljøet, herunder bestøvere.

Bedre bestøverlevesteder i byområder

Urbanisering og infrastrukturudvikling reducerer tilgængeligheden af naturlige bestøverlevesteder. Men hvis byområderne er ordentligt planlagt og forvaltet, kan de fungere som tilflugtssteder for bestøvere, navnlig i et større landskabsbillede uden blomsterressourcer. Byområderne kan også forbedre forbindelsen mellem levesteder med trædestenhabitater i form af f.eks. offentlige parker, private haver (også i landdistrikter), bylandbrug samt grønne mure og grønne tage.

Kommissionen har udarbejdet en vejledning om bestøvervenlige byer²⁴, som bør fremmes yderligere og anvendes i videre udstrækning af byerne. Desuden bør bestøverbevarelse tages i betragtning ved udarbejdelsen af planerne for grønne byer²⁵. Byområder er også hotspots for tilskyndelsesaktiviteter og spiller således en vigtig rolle for at øge borgernes deltagelse i bevarelsesaktiviteter.

Afbødning af konsekvenserne for bestøvere af invasive fremmede arter

Visse invasive ikkehjemmehørende arter kan lægge direkte eller indirekte pres på bestøverne. De kan leve af hjemmehørende bestøvere, være vektor for nye sygdomme og patogener eller konkurrere med de hjemmehørende bestøvere om fødeemnerne. Invasive ikkehjemmehørende planter kan udkonkurrere oprindelige planter og dermed ændre de plantevækstgrupper, som de hjemmehørende bestøvere er afhængige af.

For at forebygge yderligere introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter, som kan have alvorlige konsekvenser for bestøverne, vil det blive overvejet at optage dem på listen over invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan²⁶.

For at sikre at begrænsning af brugen af pesticider i følsomme områder ikke underminerer den fremtidige håndtering af invasive ikkehjemmehørende plantearter, vil det være vigtigt at øge tilgængeligheden, anvendelsen og effektiviteten af ikkekemiske håndteringsmetoder.

²² https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/micro-organisms_en.

²³ https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/protection-bees_en.

²⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Pollinator-friendly+cities>

²⁵ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/urban-greening-platform_en.

²⁶ [Forordning \(EU\) 1143/2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter.](#)

Risikoen for introduktion og spredning af ikkehjemmehørende arter, der er skadelige for bestøvere, bør også reduceres yderligere ved at fremme anvendelsen af bestøvervenlige hjemmehørende planter og frøblandinger i områder med private haver, offentlige områder, landbrugsjord og skove.

Bekæmpelse af klimaforandringer og andre årsager til tilbagegangen i antallet af bestøvere

Klimaforandringer ændrer de lokale vejrforhold med hensyn til temperatur og nedbør, og de kan derfor reducere de ressourcer, der er til rådighed for bestøvere (f.eks. på grund af tørke), og forstyrre de samudviklede afhængigheder mellem planter og bestøvere — f.eks. blomstringstid og fremkomsten af specialiserede bestøvere.

Det forventes navnlig, at mange arter ændrer deres udbredelsesområde for at tilpasse sig ændrede klimaforhold, som vil kræve, at de flytter til nye områder. Selv om EU har indført en række klimapolitikker og -strategier for at gøre Europa til det første klimaneutrale og klimarobuste kontinent inden 2050²⁷, vil de europæiske økosystemer uundgåeligt blive påvirket af klimaforandringer i de kommende årtier. Det vil derfor være vigtigt at overveje klimaforandringernes konsekvenser for bestøverne og deres levesteder og i denne forbindelse at identificere de mest sårbare områder for bestøvere med henblik på at udarbejde og gennemføre målrettede afbødende foranstaltninger.

For så vidt angår lysforurening er dens konsekvenser for natlige bestøvere velkendt, hvilket gør det muligt at træffe specifikke afhjælpende foranstaltninger på nationalt, regionalt og lokalt plan. Kommissionen har indarbejdet og vil fortsat fremme anbefalinger til, hvordan lysforurening kan afbødes, i sine vejledninger for borgere²⁸ og byer²⁹.

Biocider kan også have konsekvenser for bestøverne. Godkendelse af aktive stoffer og biocidholdige produkter, der indeholder disse, er underlagt en streng risikovurdering³⁰. Det Europæiske Kemikalieagentur er i øjeblikket i færd med at udarbejde en særlig metode til vurdering af de risici, som biocider udgør for bestøvere³¹.

2.3. PRIORITET III: Mobilisering af samfundet og styrket strategisk planlægning og samarbejde på alle niveauer

Opfordring til borgerne og erhvervslivet om at handle

Gennemførelse af de tiltag, der er beskrevet under de to foregående prioriteter, kræver en bred mobilisering af alle relevante aktører, herunder forskere, beslutningstagere, borgere, landbrugere og erhvervslivet.

Dette bør understøttes af effektiv kommunikation, mobilisering og netværksaktiviteter. Offentlig deltagelse i overvågning og bevarelse af bestøvere bør fremmes yderligere. Dette bør omfatte borgerdrevet videnskab samt organiserede processer for offentlig deltagelse i overvågnings- og

²⁷ https://climate.ec.europa.eu/index_en.

²⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Citizens>.

²⁹ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>.

³⁰ https://health.ec.europa.eu/biocides/biocidal-products_da.

³¹ https://echa.europa.eu/documents/10162/17234/scoping_paper_pollinators_guidance_en.pdf/7957c0f8-5ded-4a6e-17a7-2a899bbb141a.

bevaringsaktiviteter på alle relevante niveauer. Den europæiske kompetenceramme for bæredygtighed³² kan tilskynde borgerne til at handle i den forbindelse.

Da tilbagegangen i antallet af bestøvere forventes at få alvorlige konsekvenser for fremtidige generationer, bør der også lægges særlig vægt på inddragelse af unge. I den forbindelse er nye teknologier såsom virtual reality Pollinator Park³³ en supplerende katalysator for inddragelse af samfundet som helhed.

Inddragelse af vigtige grene af erhvervslivet bør fremmes yderligere gennem eksisterende netværk med henblik på at fremme anvendelsen af retningslinjerne for indsatsen for bevarelse af bestøvere på tværs af sektorer.

Styrket strategisk planlægning og samarbejde på alle niveauer

Bestøverinitiativet skal omsættes til velgennemtænkte strategiske tilgange på nationalt, regionalt og lokalt plan. Kun en konsekvent indsats på alle myndighedsplaner vil kunne vende tilbagegangen i antallet af bestøvere.

Bestøverstrategier på nationalt plan bør koordinere og fremme indsatsen på tværs af alle relevante sektorer og politikker for at vende tilbagegangen i antallet af bestøvere inden 2030, herunder gennem foranstaltninger, der støttes af midler under EU's samhørighedspolitik. De bør omsættes til handlingsplaner på regionalt og lokalt plan. Strategierne og handlingsplanerne skal udarbejdes på en gennemsigtig måde, i tæt samarbejde med alle relevante interessenter og ved hjælp af eksisterende netværk og platforme for at fremme samarbejde mellem mange aktører. Om nødvendigt bør etablering af nye netværk og platforme undersøges nærmere. Ved spørgsmål og indgreb, der giver anledning til strid, kan processer, som tilskynder til deltagelse, drøftelse og udvikling, være med til at løse spændinger mellem forskellige aktører, herunder borgerne. Det Europæiske Regionsudvalg vil spille en særlig aktiv rolle ved at fremme regionalt engagement og samarbejde.

Endelig er tilbagegangen i antallet af bestøvere ikke kun en udfordring i Europa. EU's indsats bør bidrage til den internationale indsats for at vende denne globale udvikling under det internationale bestøverinitiativ³⁴ og gennem andre relevante internationale fora.

3. KONKLUSION

Der findes ikke et alternativ til at standse og vende tilbagegangen i antallet af vilde bestøvere, hvis EU skal bevare biodiversiteten, som er afgørende for menneskets trivsel. Den nye handlingsramme under EU's bestøverinitiativ udstikker kursen for EU's indsats for at imødegå denne udfordring. Sammen med forslaget til en forordning om naturgenopretning udgør den en ny pagt for bestøvere i EU.

Det reviderede initiativ vil bidrage til at nå målene i den europæiske grønne pagt, navnlig biodiversitetsstrategien og jord til bord-strategien. Det vil også yde et værdifuldt bidrag til EU's

³² https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en.

³³ https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/pollinator-park_en.

³⁴ <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-14/cop-14-dec-06-en.pdf>.

fremskridt hen imod FN's relevante verdensmål for bæredygtig udvikling og de aftalte tilsagn under konventionen om den biologiske mangfoldighed.

Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at godkende den nye handlingsramme under dette initiativ og deltage aktivt i dens gennemførelse i tæt samarbejde med alle relevante interessenter.

BILAG — NY HANDLINGSRAMME

Dette bilag indeholder en oversigt over de mål og tiltag, der er omfattet af hver prioritet i EU's reviderede bestøverinitiativ.

PRIORITET I: Større viden om tilbagegangen i antallet af bestøvere, årsagerne hertil og følgerne heraf		
Målsætninger, der skal opfyldes inden 2030 <i>Status for bestøvere og de vigtigste årsager til deres tilbagegang overvåges og vurderes jævnligt ved hjælp af et overvågningssystem for bestøvere i hele EU. Det er grundlaget for udarbejdelse af solide bestøverindikatorer, der medvirker til at oplyse om effekterne af de relevante nationale politikker og EU-politikker for bestøvere. Kritiske vidensgab inden for fald i bestanden af bestøvere, årsagerne hertil og de samfundsmæssige og økonomiske konsekvenser afhjælpes. Der er fri adgang til data og information om bestøvere.</i>		
FORANSTALTNING		SENEST GENNEMFØRT I
1. INDFØRELSE AF ET OMFATTENDE OVERVÅGNINGSSYSTEM		
1.1	Kommissionen og medlemsstaterne bør færdiggøre udarbejdelsen og afprøvningen af en standardiseret overvågningsmetode til en EU-ordning for overvågning af bestøvere (EU-PoMS) . Metoden vil sikre, at der hvert år leveres datasæt om udviklingen i antallet og diversiteten af bestøverarter, der er tilstrækkeligt statistisk pålidelige til, at det kan vurderes, om tilbagegangen i antallet af bestøvere er vendt på både EU-plan og nationalt plan. Så snart metoden er tilgængelig, bør medlemsstaterne føre ordningen ud i livet.	2026
1.2	Kommissionen vil med støtte fra medlemsstaterne og Det Europæiske Miljøagentur udforme en integreret ramme for overvågning af tilbagegangen i antallet af bestøvere, årsagerne hertil og konsekvenserne heraf ³⁵ . Kommissionen vil fortsat støtte den systematiske indsamling af data om de største trusler mod bestøvere , navnlig gennem EMBAL- ³⁶ og Insignia ³⁷ -initiativet.	2026

³⁵ Dette følger af DPSIR-interventionsmodellen (drivkraft, påvirkning, status, indvirkning og reaktion).

³⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=25560696>.

³⁷ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=36702461>.

1.3	Kommissionen vil udvikle indikatorer for status for bestanden af bestøvere og det pres, de er under, og undersøge mulighederne for at udvikle indikatorer for de konsekvenser, bestøvere har for økosystemets sundhed, økonomien og menneskets velbefindende. Disse indikatorer vil bl.a. blive udviklet med henblik på at bidrage til evalueringen af relevante politikker såsom den fælles landbrugspolitik (link til Tiltag 5.4).	Løbende frem til 2030
2. STØTTE TIL FORSKNINGS- OG VURDERINGSINDSATSEN		
2.1	Kommissionen og medlemsstaterne bør fremme forskning og innovation inden for status for bestøvere samt årsagerne til og konsekvenserne af deres tilbagegang samt effektive afbødende foranstaltninger . Prioriteret grundforskning og anvendt forskning med støtte fra EU's rammeprogram for forskning og innovation — Horisont Europa — og en national forskningsindsats bør udvide videnbasen på tværs af bestøvergrupper og forbedre forståelsen af nye trusler mod bestøverne.	Løbende frem til 2030
2.2	Kommissionen vil færdiggøre den europæiske rødlistevurdering af centrale insektbestøvergrupper — bier, svirreflugter, sommerfugle og møl.	2024
2.3	Kommissionen vil i fællesskab med medlemsstaterne og Det Europæiske Miljøagentur identificere og kortlægge centrale bestøverområder i EU, som bør være omdrejningspunktet for bevarelses- og genopretningsindsatsen.	2025
3. FREMME AF KAPACITETSOPBYGNING OG VIDENDELING		
3.1	Baseret på en vurdering af mangler bør Kommissionen og medlemsstaterne støtte investeringer i opbygningen af kapaciteten af EU-eksperter inden for bestøverklassificering (dvs. videnskaben om navngivning, beskrivelse og klassificering af disse organismer) for at opfylde behovene for forskning og overvågning. Medlemsstaterne bør øge deres indsats for uddannelse og skabe jobmuligheder på dette område.	Løbende frem til 2030
3.2	Kommissionen vil fortsat udvikle en database over bestøverarter (herunder med beskrivelse, billeder og kort over fordelingen af de enkelte arter) og støtte udarbejdelsen af håndbøger og identifikationsoversigter for at lette overvågningen af bestøvere.	2025
3.3	Kommissionen og medlemsstaterne bør fremme den frie adgang til data og information , der genereres ved	Løbende frem til

	forsknings- og overvågningsaktiviteter, samt fra andre relevante datakilder såsom arealanvendelsesdata i henhold til det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem (IFKS) under den fælles landbrugspolitik.	2030
3.4	Kommissionen og Det Europæiske Miljøagentur vil fortsat fremme videndeling gennem EU Pollinator Information Hive ³⁸ og Biodiversity Information System for Europe (BISE) ³⁹ .	Løbende frem til 2030
3.5	Kommissionen og medlemsstaterne bør støtte videreudvikling af den forskningsinfrastruktur , der er vigtig for at forbedre videnbasen om bestøvere, bl.a. ved at bygge videre på eksisterende initiativer såsom Distributed System of Scientific Collections (DiSSCo) ⁴⁰ og Long-Term Ecosystem Research in Europe (eLTER) ⁴¹ .	2026
PRIORITET II: Større viden om bestøverbevarelse og bekæmpelse af årsagerne til tilbagegangen i antallet af bestøvere		
Målsætninger, der skal opfyldes senest i 2030 <i>Der er identificeret og gennemført passende bevarelses- og genopretningsforanstaltninger for bestøvere og deres levesteder. De relevante foranstaltninger for bestøvere integreres fuldt ud i den fælles landbrugspolitik, og medlemsstaterne udnytter til fulde finansieringsmulighederne for at bevare og genskabe bestøverlevesteder i land- og byområder, herunder inden for rammerne af EU's samhørighedspolitik. Bestøvernes levesteder bliver effektivt forbundet med det større landskabsbillede, så bestøverne kan spredes på tværs af territorier og beskyttes mod negative klimapåvirkninger. Bestøverne beskyttes mod konsekvenserne af pesticider og andre miljøforurenende stoffer og invasive fremmede arter.</i>		
4. FORBEDRET BEVARELSE AF BESTØVERARTER OG -LEVESTEDER		
4.1	Kommissionen vil færdiggøre udarbejdelsen af bevarelsesplaner for truede bestøverarter. To af planerne vil omfatte landbrugs- og skovlandskaber, og den tredje vil omfatte De Kanariske Øer. Kommissionen og medlemsstaterne bør støtte gennemførelsen af disse.	2026

³⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/EU+Pollinator+Information+Hive>.

³⁹ <https://biodiversity.europa.eu>.

⁴⁰ <https://www.dissco.eu>.

⁴¹ <https://elter-ri.eu>.

4.2	Kommissionen vil identificere bestøvere, der er typiske for levesteder, der er omfattet af habitatdirektivet . Medlemsstaterne bør sikre, at de foranstaltninger, der gennemføres for disse levesteder, navnlig i henhold til Natura 2000-forvaltningsplanerne, tager hensyn til bevarelsen af bestøvere. Medlemsstaterne bør sikre tilstrækkelig finansiering til disse foranstaltninger.	Løbende frem til 2030
4.3	Medlemsstaterne bør tage hensyn til truede bestøverarters behov ⁴² ved forvaltningen af eksisterende beskyttede områder , og i deres tilsagn om nye beskyttede områder i henhold til EU's biodiversitetsstrategi for 2030.	Løbende frem til 2030
4.4	Kommissionen og medlemsstaterne bør med støtte fra Det Europæiske Miljøagentur udarbejde en plan for et net af økologiske korridorer for bestøvere — "Buzz Lines" — og en handlingsplan for gennemførelsen heraf. Planen bygger på kortlægning af centrale bestøverområder og udvikling af nye levestedsområder gennem genopretning. For at støtte gennemførelsen af Buzz Lines-nettet bør medlemsstaterne integrere bestøverbevarelse i politikken for fysiske planlægningspolitikker på nationalt, regionalt og lokalt plan.	2027, med løbende gennemførelse frem til 2030
4.5	Kommissionen og medlemsstaterne bør fortsat fremme aktiviteterne inden for bestøverbevarelse gennem LIFE-programmet .	Løbende frem til 2030
5. GENSKABELSE AF BESTØVERLEVESTEDER I LANDBRUGSOMRÅDER		
5.1	Kommissionen vil fortsat arbejde med medlemsstaterne om at øge støtten til bestøvervenlige landbrug under den fælles landbrugspolitik . Medlemsstaterne bør udvikle og gennemføre målrettede og strategisk planlagte indgreb for at vende tilbagegangen i antallet af bestøvere i landbrugsområder inden 2030 som led i den fælles landbrugspolitik og andre relevante instrumenter (f.eks. nationale eller regionale naturbevarelsesforanstaltninger). De bør også sikre sammenhæng og synergi mellem disse forskellige instrumenter og foranstaltninger. I betragtning af dette behov vil Kommissionen undersøge mulighederne for, hvordan man bedst kan gennemføre bevarelses- og genopretningsindsatsen i forhold til bestøvere i den fremtidige reform af den fælles landbrugspolitik.	Løbende frem til 2030

⁴² Ifølge vurderinger i den europæiske rødliste, <https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>.

5.2	Kommissionen vil fortsat opfordre medlemsstaterne og interessenter til at udveksle bedste praksis og til at arrangere koordineringsaktiviteter under den nuværende fælles landbrugspolitik med henblik på at fremme udformningen og anvendelsen af effektive instrumenter til gavn for bestøverne såsom resultatbaserede betalingsordninger og kollektive foranstaltninger fra landbrugere, herunder gennem EU's netværk for den fælles landbrugspolitik og andre interessentplatforme.	2027
5.3	Medlemsstaterne bør styrke kapaciteten af bedriftsrådgivningstjenester med hensyn til bevarelses- og genopretningsindsatsen i forhold til bestøvere. Medlemsstaterne bør også gennemføre kommunikations- og demonstrationsaktiviteter for bestøvervenlige ordninger.	Løbende frem til 2030
5.4	Kommissionen vil fortsætte udviklingen af en indikator for bestøvere med henblik på at integrere den i den fælles landbrugspolitik overvågnings- og evalueringsramme, når EU-ordningen for overvågning af bestøvere (EU-PoMS) er gennemført i tilstrækkelig grad.	2026
6. AFBØDNING AF KONSEKVENSERNE FOR BESTØVERE AF BRUGEN AF PESTICIDER		
6.1	Kommissionen vil kræve, at alle medlemsstater indfører systemer, der er i overensstemmelse med de relevante retlige krav, for at sikre, at professionelle brugere af plantebeskyttelsesmidler gennemfører integreret bekæmpelse af skadegørere med henblik på at minimere konsekvenserne af plantebeskyttelsesmidler for bestøvere.	2026
6.2	Kommissionen vil vurdere mulighederne for at forbedre de eksisterende harmoniserede risikoindikatorer eller udvikle nye for bedre at kunne vurdere tendenserne i forhold til risikoen ved og anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler, herunder de risici, som de medfører for bestøverne.	Løbende frem til 2030
6.3	Kommissionen vil fortsat overvåge nødgodkendelser af pesticider, der er skadelige for bestøvere, og vil om nødvendigt anmode Den Europæiske Fødevarsesikkerhedsautoritet (EFSA) om at vurdere medlemsstaternes begrundelser. Kommissionen vil give EFSA mandat til at udarbejde specifikke protokoller til evaluering af disse begrundelser. Når det konstateres, at nødgodkendelser er uberettigede, vil Kommissionen fortsat træffe beslutninger om at forbyde dem. Kommissionen vil overvåge gennemførelsen af det vejledende dokument om nødgodkendelser og eventuelt fastsætte juridisk bindende kriterier i medfør af forordning (EF) nr. 1107/2009 om, hvornår nødgodkendelser kan udstedes.	Løbende frem til 2030

6.4	Når først det er offentliggjort vil Kommissionen samarbejde med medlemsstaterne om fuld vedtagelse og gennemførelse af den reviderede version af Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets rådgivningsdokument vedrørende bier i forbindelse med vurdering af risici for bier som følge af brug af pesticider ⁴³ . Kommissionen vil anmode EFSA om endnu en revision, når ny viden eller modelleringsværktøjer bliver tilgængelige.	2024
6.5	Kommissionen vil sammen med medlemsstaterne udarbejde en arbejdsplan for udvikling, validering og ringtest af yderligere testmetoder til bestemmelse af toksiciteten af pesticider for bestøvere, herunder vilde bestøvere. Denne arbejdsplan vil tage hensyn til de indikatorarter , der skal testes, og den vil omfatte pesticiders subletale og kroniske virkninger . Arbejdsplanen vil omfatte støtte til den internationale anerkendelse af disse metoder gennem nye retningslinjer fra Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD).	2025
6.6	Kommissionen vil udarbejde en gennemførelsesforordning ⁴⁴ , der fastsætter en procedure og kriterier for identificering af uacceptable hjælpestoffer i plantebeskyttelsesmidler, som vil omfatte miljøbeskyttelseskriterier, der omfatter bestøvere.	2024
7. BEDRE BESTØVERLEVESTEDER I BYOMRÅDER		
7.1	Kommissionen og medlemsstaterne bør opfordre byerne til at indarbejde vejledningen for bestøvervenlige byer ⁴⁵ .	Løbende frem til 2030
7.2	Ved udarbejdelsen af planerne for grønne byer ⁴⁶ bør europæiske byer tage hensyn til kravene til bestøverbevarelse.	Løbende frem til 2030
8. AFBØDNING AF KONSEKVENSERNE FOR BESTØVERE AF INVASIVE FREMMEDE ARTER		

⁴³ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3295>.

⁴⁴ Jf. artikel 27 i forordning (EC) nr. 1107/2009.

⁴⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>.

⁴⁶ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/urban-greening-platform_en.

8.1	Kommissionen vil vurdere trusler mod bestøvere fra invasive ikkehjemmehørende arter , som endnu ikke er optaget på listen over invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan ifølge forordning (EU) nr. 1143/2014 og udarbejde risikovurderinger af de mest problematiske.	2025
8.2	Kommissionen vil vurdere mulighederne for håndtering af invasive ikkehjemmehørende plantearter , som er mest skadelige for vilde bestøvere, med henblik på at øge tilgængeligheden, anvendelsen og effektiviteten af ikkekemiske håndteringsmetoder.	2028
8.3	Kommissionen vil udarbejde retningslinjer for at fremme anvendelsen af bestøvervenlige hjemmehørende planter og frøblandinger i f.eks. private haver, offentlige områder, landbrugsjord og skove.	2027
9. BEKÆMPELSE AF KLIMAFORANDRINGER OG ANDRE ÅRSAGER TIL TILBAGEGANGEN I ANTALLET AF BESTØVERE		
9.1	Kommissionen vil med støtte fra Det Europæiske Miljøagentur identificere de mest sårbare områder for bestøvere i forbindelse med klimaforandringer og udarbejde og gennemføre målrettede afbødende foranstaltninger. Medlemsstaterne bør i deres nationale klimatilpasningstrategier tage hensyn til konsekvenserne af klimaforandringer for bestøvere og deres levesteder.	Løbende frem til 2030
9.2	Medlemsstaterne bør begrænse konsekvenserne af lysforurening for bestøvere ved hjælp af nationale, regionale og lokale politikker. Kommissionen vil i den forbindelse fremme anvendelsen af vejledninger til brug for offentligheden ⁴⁷ og byer ⁴⁸ .	Løbende frem til 2030
9.3	Det Europæiske Kemikalieagentur vil udarbejde retningslinjer for vurdering af risici ved biocider for bestøvere.	2024

⁴⁷ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Citizens>.

⁴⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>.

PRIORITET III: Mobilisering af samfundet og styrket strategisk planlægning og samarbejde på alle niveauer

Målsætninger, der skal opfyldes senest i 2030

Der er udarbejdet og gennemført handlingsplaner på nationalt, regionalt og lokalt plan for at vende tilbagegangen i antallet af bestøvere. Offentlige politikker har haft en bedre effekt, idet de mobiliserer borgere og virksomheder på effektiv vis. Individuelle tiltag har fået en større effekt takket være bedre samarbejde og koordinering mellem de relevante aktører på alle niveauer. EU har indtaget en global førerposition i støtten til og fremme af den internationale indsats for bestøvere.

10. OPFORDRING TIL BORGERNE OG ERHVERVSLIVET OM AT HANDLE

10.1	Kommissionen og medlemsstaterne bør fortsat fremme offentlighedens bevidsthed om tilbagegangen i antallet af bestøvere og inddrage offentligheden i foranstaltninger, der skal modvirke denne tilbagegang, ved at støtte kommunikationsindsatsen og netværksaktiviteter.	Løbende frem til 2030
10.2	Kommissionen og medlemsstaterne bør fremme borgerdrevet videnskab og lette offentlighedens deltagelse i overvågningen og bevarelsen af bestøvere og bør navnlig støtte inddragelse af unge og deltagerbaseret forvaltning .	Løbende frem til 2030
10.3	Kommissionen og medlemsstaterne bør fremme anvendelsen af vejledning i indsatsen for at beskytte bestøvere inden for vigtige grene af erhvervslivet ⁴⁹ , herunder gennem EU's erhvervs- og biodiversitetsplatform.	Løbende frem til 2030

11. STYRKET STRATEGISK PLANLÆGNING OG SAMARBEJDE PÅ ALLE NIVEAUER

11.1	Medlemsstaterne bør i tæt samarbejde med interessenter og borgere udvikle bestøverstrategier på nationalt plan , der koordinerer og fremmer indsatsen på tværs af alle relevante sektorer og politikker for at vende tilbagegangen i antallet af bestøvere inden 2030. Kommissionen vil støtte medlemsstaterne i denne henseende, bl.a. gennem EU's biodiversitetsplatforms arbejdsgruppe til beskyttelse af bestøvere.	2025
------	--	------

⁴⁹ Vejledning i indsats for at beskytte bestøvere inden for landbrugsfødevarer- og drikkevarerindustrien, detailhandlen, skovbrug, havebrug, bygge- og anlægsbranchen, landskabsarkitektur, turisme, energi, biavl og udvindingssektoren se <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Businesses>.

11.2	Kommissionen og medlemsstaterne bør støtte og tilskynde til at træffe foranstaltninger til bevarelse af bestøvere på regionalt og lokalt plan, herunder gennem midler under EU's samhørighedspolitik. De regionale og lokale myndigheder bør i tæt samarbejde med interessenter og lokalsamfund udarbejde handlingsplaner, der bidrager til EU's og nationale bestræbelser på at vende tilbagegangen i antallet af bestøvere inden 2030.	Løbende frem til 2030
11.3	Det Europæiske Regionsudvalg bør støtte gennemførelsen af bestøverinitiativet blandt lokale og regionale myndigheder og fremme deling af viden og bedste praksis om beskyttelse af bestøvere. Kommissionen og Det Europæiske Regionsudvalg bør samarbejde om at fremme inddragelse på alle forvaltningsniveauer og sikre tilstrækkelig støtte, tilskyndelse og koordinering af tiltag, der gennemføres på lokalt og regionalt plan.	Løbende frem til 2030
11.4	Kommissionen vil fortsat fremme samarbejdet mellem mange aktører gennem eksisterende platforme såsom EU's biodiversitetsplatforms arbejdsgruppe til beskyttelse af bestøvere, Interregs politikplatform, TAIEX-EIR peer-to-peer-programmet, EU's netværk for den fælles landbrugspolitik og EU's platform for grønne byer. Kommissionen vil undersøge yderligere behov for at øge samarbejdskapaciteten mellem flere aktører på EU-plan.	Løbende frem til 2030
11.5	Kommissionen og medlemsstaterne bør fortsat effektivt fremme den internationale indsats for bestøvere, herunder inden for rammerne af FN's Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisation, konventionen om den biologiske mangfoldighed og OECD.	Løbende frem til 2030